

การขับเคลื่อนคุณธรรม ตามแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

บรรยายในโครงการอบรมชี้แจงแนวทางขับเคลื่อนคุณธรรมต้นแบบ กระทรวงสาธารณสุข

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘, ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชัชวาทนเรนทร อาคาร ๑ ชั้น ๒ กระทรวงสาธารณสุข

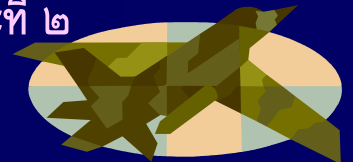
โดย

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒

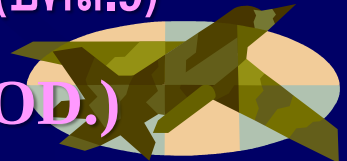
กรรมการจริยธรรมประจำกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- ➔ มัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน รุ่นที่ 7
- ➔ นักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 6
- ➔ นักเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ 13 (สื่อสาร)
- ➔ หลักสูตรนักบินประจำกอง (ไอพ่น) รุ่น น.41
- ➔ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ➔ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน (วปรอ.4010)
- ➔ การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน สถาบันพระปกเกล้า (ปรม.2)
- ➔ การเมืองการปกครองสำหรับผู้บริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.11)
- ➔ เศรษฐกิจสาธารณะสำหรับผู้บริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปศส.9)
- ➔ กรรมการบริษัทไทย (DCP. 37) สถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD.)

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมการป้องกันการทุจริต

- ผู้บังคับฝูงบิน 403 กองบิน 4 ตาคลี (F-5 E/F)
- ผู้บังคับการกองบิน 1 นครราชสีมา (F-5 E/F, F-16 A/B)
- ผู้ช่วยทูตทหารอากาศไทย/โตเกียว รรท.พชท.ทอ.ไทย/โซล
- รองเจ้ากรมข่าวทหารอากาศ
- ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพอากาศ
- ผู้ช่วยเสนาธิการทหารอากาศฝ่ายกำลังพล
- รองผู้บัญชาการกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ
- เจ้ากรมกำลังพลทหาร
- ที่ปรึกษาสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- ปรามปรามการก่อการร้าย/ร่มเกล้า
- ปฏิบัติการทางอากาศ Red Flag, USA
- ปฏิบัติการ Cope Thunder, ฟิลิปปินส์
- นตต.สหประชาชาติ สงครามเกาหลี
- กรรมการข้าราชการทหาร
- ตุลาการศาลทหารสูงสุด
- ประธานบริหารศูนย์พลั้งแผ่นดินฯ

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการส่งเสริมโครงการข้อตกลงคุณธรรม (IP/CoST FB) ACT

- งานที่ทำ : ส่งเสริมคุณธรรมและธรรมาภิบาล ต่อต้านทุจริต
- ประธานมูลนิธิสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ/อดีตสมาชิกวุฒิสภา สรรพภาควิชาชีพ (๒ วาระ)
- อดีตเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา (3 สมัย)
- อดีตประธานคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
- อดีตกรรมการข้าราชการรัฐสภา (ก.ร.) (๒ วาระ)
- คอลัมน์นิสต์ “หุ้นส่วนประเทศไทย” หนังสือพิมพ์ “โพสต์ทูเดย์” (10 ปี)
- อดีตผู้ดำเนินรายการ “สร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยชัดตรง” สถานี TNN.2 (6 ปี)
- อดีตผู้ดำเนินรายการ “โต๊ะกรองข่าว” ทางสถานีวิทยุ 101 ทุกวันอาทิตย์ (12 ปี)
- หนังสือ : อยากเป็นคนดี คุณธรรมในสังคมไทย ข้อคิดพิชิตโกง (E-book)

หัวข้อการบรรยาย

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ① “คุณธรรม” : ความเป็นมนุษย์
- ② การสร้าง “คนดี”
- ③ การสร้าง “องค์กรคุณธรรม”
- ④ แผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
- ⑤ การขับเคลื่อนแผนฯ ปี 2569

รายการคลิปประกอบการบรรยาย

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ❶ ดอกไม้บาน : บริโศกด้วยปัญญา (พอเพียง)
- ❷ ดอกไม้บาน : ทางเลือกทางรอด (พอเพียง)
- ❸ ดอกไม้บาน : กรมคุมประพฤติ
- ❹ ดอกไม้บาน : สำนักงานสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทอ.
- ❺ ดอกไม้บาน : สำนักงานสรรพากร เขต 10
- ❻ แผนขับเคลื่อนสู่องค์กรคุณธรรมต้นแบบ (สผ.)
- ❼ กล้าทำดี : แผนส่งเสริมคุณธรรม

“คุณธรรม” : ความเป็นมนุษย์

ถึงสูงศักดิ์
อัครฐาน
สักปานไหน
ถึงวิไล
เลิศฟ้า
สง่าศรี
ถึงเก่งกาจ
ฉลาดกล้า
ปัญญาดี
ถ้าไม่มี
"คุณธรรม"
ก็ต่ำคน

“มนุษย์

“คน”

“ต่ำกว่าคน”

“คุณธรรม : มาตรฐานความเป็นคน”

วัดป่าธรรมคีรี
Watpathammakeeree

พระราชชนพณธ์
รัชกาลที่ ๕

กลุ่มคนในองค์กรตามสภาพการเรียนรู้คุณธรรมความดี

เปลี่ยน “ความคิด”

ความคิด

บัวเหนือน้ำ
คนดี มีคุณธรรม
มีมารยาท : รู้ด้วยตนเอง
คิดถึงใจผู้อื่น/สังคม
“มนุษย์”

“สังคมคุณธรรม”
(สังคมของมนุษย์)

“คน”
บัวปริ่มน้ำ “Ethics & Compliance”
ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง

มีจริยธรรม : แนะนำ

ชักเตือนได้

มาตรฐานทางจริยธรรม

Do & Don't

พฤติกรรม

ปรับเปลี่ยน “พฤติกรรม”

“ต่ำกว่าคน”
บัวใต้น้ำ
บกพร่องทางวินัย
“วานอน สอนยาก”

Ethics & Compliance

“พระเดช – พระคุณ”

พ.ล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์, กฎหมายตรา 3 ดวง

- ๑ ฟังให้ความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคกัน
- ๑ ไม่อาฆาตหรือใช้เหตุแต่หนหลังในการใช้อำนาจ
- ๑ ไม่ใช้อำนาจรัฐด้วยอารมณ์และความรู้สึก
- ๑ ไม่กล่าวร้ายหรือเกรงกลัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
- ๑ ฟังตัดสินใจด้วยองค์ความรู้และคุณธรรม
- ๑ ฟังใช้ “สุจริตธรรม” ในการตัดสินใจ

คุณธรรม : มีจิตใจของความเป็นมนุษย์

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สุภาพดี

รู้ “ใจเขา ใจเรา”

“ฉันไม่ได้ต้องการให้เธอเป็นหมอเพียงประการเดียว
แต่ต้องการให้เธอเป็นหมอที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ด้วย”

“มนุษย์” = ร่างกาย + จิตใจ

“มีคุณธรรมในหัวใจ”

คุณลักษณะความเป็นมนุษย์

หลักพระพุทธศาสนา

“พึ่งตนเอง - ไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพผู้อื่น

ไม่ก้าวร้าว

ประกอบสัมมาอาชีพะ สร้างสังคมที่ดี

หลักการเลี้ยงบุตร

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

- ☯ “ฉันอบรมบุตรให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์” มีทั้ง การศึกษาและสุขภาพดี มีจิตใจดีด้วย นี่คือหลักในการ เลี้ยงดูบุตรของฉัน... “เป็น คนดี มีคุณธรรม”
- ☯ “ฉันยึด หลักพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มหิตตา อุเบกขา และฉันชอบปรัชญาของ โสเครติส เช่น ให้ รู้จักตนเองด้วยตนเอง...” “หิริ โอตตัปปะ”

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9
ต้องเลือก “มนุษย์” มาเป็น “ผู้นำ”

เราต้องทำ “คน” ให้เป็น “มนุษย์”

มนุษย์ = มนะ(จิตใจ) + ุश्य(สูง) : ผู้มีจิตใจสูง

1

“มนุษย์” มีเหตุผล มีจิตใจ : “รัก เมตตา กรุณา”
คุณธรรม จริยธรรม

2

ควบคุมจิตใจและความประพฤติ ได้ดีกว่าสัตว์อื่น

3

“เรียนรู้การกระทำของตน เพื่อพัฒนาตนเองได้”

“คนดี : สร้างสังคมมนุษย์”

...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี...
ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด

การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย
จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี...หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี

ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง
และควบคุมคนไม่ดี...ไม่ให้มีอำนาจ
...ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...

“ควบคุมความคิดและพฤติกรรมของตนได้”

“คุณธรรม”

“...ในการดำเนินชีวิตของเรา ต้องเข้าใจ
ไม่กระทำสิ่งใดๆที่รู้สึกด้วยใจจริง
ว่าชั่ว ว่าเสื่อม ต้องฝืนต้องต้านความคิด
และความประพฤติกุศลอย่าง
ที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ

เราต้องกล้า และบากบั่น
ที่จะกระทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี
เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม...”

“จริยธรรม”

พระบรมราชาโชวาท
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

คุณธรรม - จริยธรรม

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

“คุณธรรม” = Virtue = คุณ(ดี ประโยชน์) + ธรรมะ

จิตใจ

= สภาพคุณงาม ความดี (ปทานุกรม) “ปกตินิสัย”

= สภาพคุณงามความดี ที่เป็น ธรรมชาติ

ก่อให้เกิด “ประโยชน์สุข” ต่อตนเองและสังคม

“จริยธรรม” = Ethic = จริยะ(ประพฤติที่ควรทำ) + ธรรมะ

พฤติกรรม

= ช้อนแนะนำ ปลุกฝัง สั่งสอน ตักเตือนให้ปฏิบัติ

= ความประพฤติควรทำที่เป็น ธรรมชาติ เกิด

จากคุณธรรมในตัวเอง ทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย

คุณธรรม (Virtue)

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์, ปาฐกถา 3 เม.ย.55

- “คุณธรรม คือ ความดีที่มีอยู่ในใจที่ทำให้เกิดผลดีต่อผู้อื่น”
- คนดีมีคุณธรรมต้อง ซื่อสัตย์สุจริต คิดดี พูดดี ทำดี คิดตรง
พูดตรง ทำตรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่พลิกพรืดในคำพูด
และการกระทำ รวมถึงต้องมีเมตตาช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก
- ที่สำคัญ ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ไม่คดโกง ไม่ข่มเหงผู้ที่
อ่อนแอกว่าหรือผู้หญิง ไม่จ้อราษฎร์บังหลวง และไม่ทำ
ทุจริต”

“ทำความดีจากจิตใจตนเอง”

จริยธรรม (Ethic)

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์, ปาฐกถา 3 เม.ย.55

- ☯ “จริยธรรม” หมายถึง ความประพฤติทางกายและวาจาที่แสดงออกถึง **ธรรมะที่มีอยู่ในใจ** คิดดี ทำให้ “พูดดี ทำดี”
 - ☯ ท่านได้สรุปความแตกต่างของคุณธรรมและจริยธรรมว่า **คุณธรรม** เป็นธรรมะที่ควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ
 - ☯ ส่วน **จริยธรรม** ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้ ควบคุมได้แต่เพียงวาจาและกายเท่านั้น
- ควบคุมพฤติกรรมของคนด้วยคำแนะนำ

ความสำคัญของ “คุณธรรม”

พล.อ. วีรวิท คงศักดิ์

มาตรฐานความเป็น “คน”

ดัชนีวัด “ความเชื่อถือ ศรัทธา ไว้วางใจ”

เครื่องมือควบคุมจิตใจและการกระทำ

ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม

“สติ” ๕๖ - “ปัญญา” ๕๖
รู้ตัว - รู้คิด

“สติรู้ตัว ปัญญา รู้คิด”

ทุกคนจำเป็นต้องหมั่นใช้ปัญญา

พิจารณาการกระทำของตน

ให้รอบคอบอยู่เสมอ

ระมัดระวังทำการทุกอย่างด้วยเหตุผล

ด้วยความมีสติและด้วยความรู้ตัว

เพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งมวล

ให้ได้โดยตลอด

และสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่แท้จริง

ทั้งในการทำงานและการครองชีวิต

พระบรมราชาโชวาท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ใช้อำนาจรัฐ :

ถูกต้อง เป็นธรรม

ครองตน-ครองงาน

“ทศพิธราชธรรม”

หลักการปฏิบัติตนของผู้ปกครองคน

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

พรหมวิหาร ๔

เมตตา

กรุณา

มุทิตา

อุเบกขา

สัพบุริสธรรม ๗

อริยสัจ ๔

ศีล - ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา มารยาท

อาชวะ - ซื่อตรง (หน้าที่/บุคคล)

อวิโรธนะ - รู้ว่าผิดแล้วไม่ทำ

หลักการครอง(ใจ)คน

ทาน - การให้ที่เหมาะสม

บริจาค - ช่วยเหลือผู้เดือดร้อน

อักโกธะ - ไม่โกรธ มีเมตตา

อวิหิงสา - ไม่เบียดเบียน เลียสละ

หลักการครองตน

ขันติ - อดทนรักษาปกติภาวะได้

ตบะ - ความเพียร

มัททวะ - สุภาพ อ่อนโยน

ค่านิยมกระทรวงสาธารณสุข

M : *Mastery* เป็นนายตนเอง

ควบคุมจิตใจตนเองได้ : มีความเป็นมนุษย์สูง

O : *Originality* เร่งสร้างสิ่งใหม่

P : *People* ใส่ใจประชาชน

H : *Humanity* ถ่อมตน อ่อนน้อม

คุณธรรม - จริยธรรม

“ความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจ”

พ.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- เป็นสภาพคุณงามความดีงามของบุคคลในสังคมที่ก่อให้เกิด

ประโยชน์สุขแก่สังคมและผู้อื่น

“ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์”

- เป็นสิ่งที่เกิดจากเนื้อในตนซึ่งสร้างสมมาตั้งแต่เยาว์วัยจนเกิดพลัง
- สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยการกล่อมเกลาทางสังคมและแบบอย่างที่ดี
- เกิดจากคำสอนของคนที่ได้รับเชื่อหรือยกย่องเป็นศาสดา
- สิ่งแวดล้อมอาจทำให้เบี่ยงเบนต้องหาวิธีควบคุมกิเลส/ความต้องการ
- “คุณธรรม” : ควบคุมจิตใจตนเองได้ โดยไม่ต้องมีผู้ใดชักเตือน
- “จริยธรรม” : ควบคุมได้แต่พฤติกรรม โดยมีการแนะนำ/ชักเตือน
- คำแนะนำ : จากหลักศาสนา คำสอนผู้ที่นับถือ วัฒนธรรมประเพณี

รางวัลเชิดชูเกียรติ

๑๐๐ สุดยอด ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวรต้นแบบ
๑๕๐ หน่วยงานหรือบุคคล การขับเคลื่อน “บวร”
ในการพัฒนาชุมชนด้วยมิติทางวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การสร้าง “คนดี”

ยุทธศาสตร์ชาติ

ส่งเสริมจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม

๔ ช่วงวัย : อายุ ๐-๖, ๗-๑๒, ๑๓-๑๘ และ ๑๙-๒๔ ปี

การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์

“ศาสตร์และศิลป์
ในการพัฒนา
และใช้ศักยภาพ
ขององค์กรให้
บรรลุ
วัตถุประสงค์”

หยาง

งาน

ศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์

- แผนพัฒนา
- แผนปกป้อง
- แผนป้องกัน

“คน” เป็นผู้ตัดสินใจ

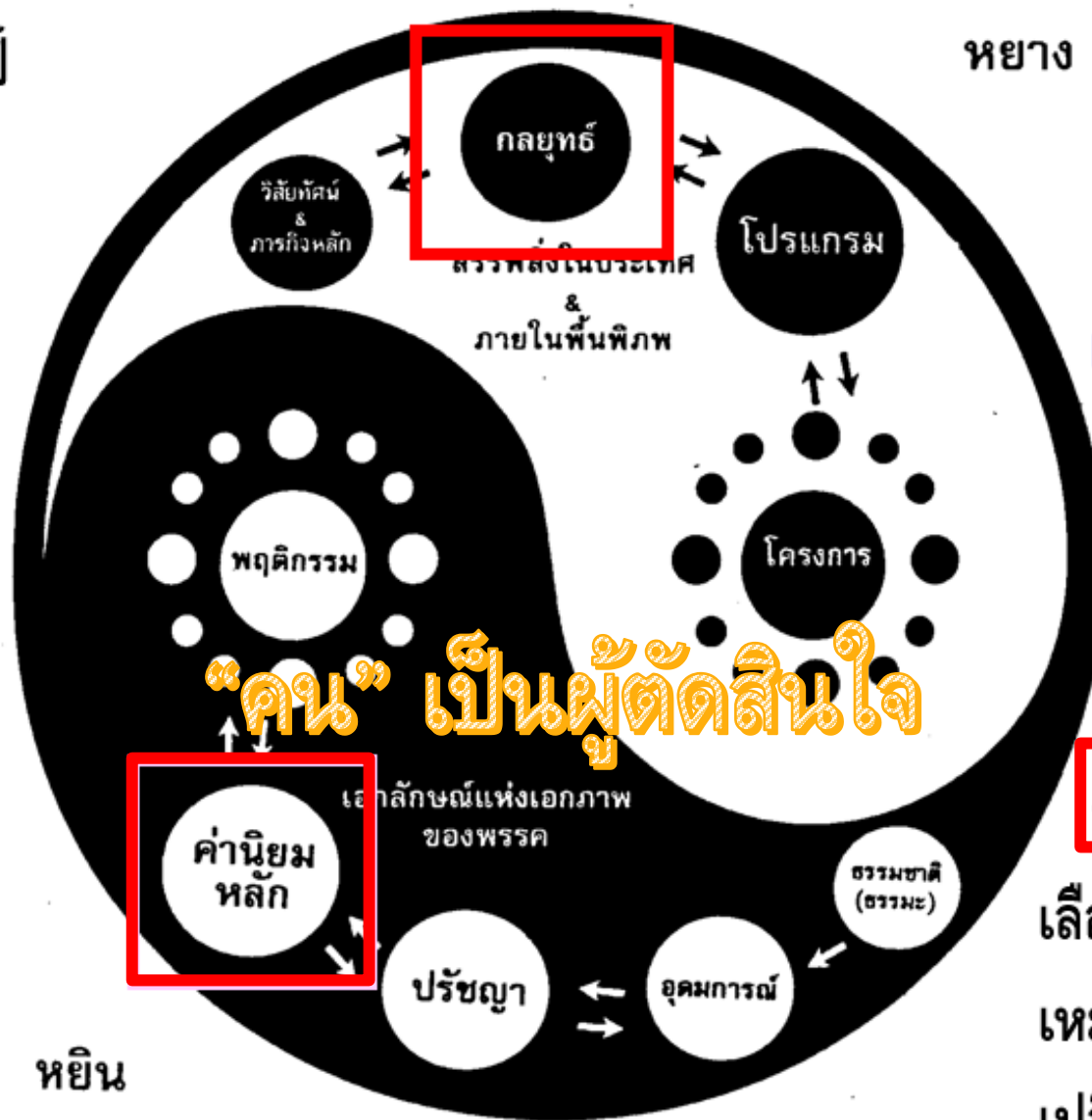
“การตัดสินใจ

เลือกใช้กลยุทธ์ให้
เหมาะสมกับบริบทที่
เปลี่ยนแปลงไป”

ศิลป์

คน

หยิน

ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนการพัฒนาประเทศ ที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตามเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ โดยได้กำหนดองค์ประกอบของการพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน คือ ๑) ความมั่นคง ๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม ๕) การสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

พระบรมราโชวาท

“...การสร้างคนดีเป็นเรื่องยากและยาว แต่ต้องทำ
ขอให้ถือเป็นหน้าที่...” **ของผู้นำ** เป็น “แบบอย่าง
แนะนำ ปลุกฝัง สั่งสอน ตักเตือน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี (นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี)

“คนดี”

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔

คนดี : น. คนที่มีคุณความดี คนที่มีคุณธรรม

① คนที่มีความดี : คนที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม

② คนที่มีคุณธรรม : คนที่มีความเป็นมนุษย์สูง

“คิดก่อนทำ”

คนที่มีความเป็นมนุษย์ : สัตบุรุษ (พอเพียง)

คนดี : มีคุณธรรมความพอเพียง

“ความดี”

“คุณจะทำความดี หรือความไม่ดี” พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

“สิ่งที่ทำ เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม”

- ☯ ทำความดี - อยากเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้
- ☯ อยากให้มีผู้อื่นชมกับการทำ “ความดี”
- ☯ ทำความไม่ดี(ชั่ว) - ไม่อยากให้ผู้อื่นรู้
- ☯ ทำแล้วไม่สบายใจ - กลัวคนอื่นรู้

สัปปริสธรรม 7 “คิดก่อนทำ”

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

ธรรมของ สัตบุรุษ หรือ ธรรมของคนดี มี 7 ประการ ได้แก่

1. ธัมมัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้จักเหตุ

2. อตถัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้จักผล

3. อตตัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้จักตน

4. มัตตัญญูตา คือ ความรู้จักประมาณ

5. กาลัญญูตา คือ ความรู้จักเวลา

6. ปริสสัญญูตา คือ ความรู้จักชุมชน

7. ปุคคลัญญูตา คือ ความรู้จักบุคคล

} มีเหตุผล

} พอประมาณ

} มีภูมิคุ้มกัน

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

รูปม คือเต๑๙๙

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ทางสายกลาง

เงื่อนไขความรู้
รอบรู้
รอบคอบ
ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม
ซื่อสัตย์สุจริต
ซื่อสัตย์
อดิภัย อดทน
อดิภัย อดทน

ชีวิต / สังคม / เศรษฐกิจ / สิ่งแวดล้อม / ธรรมชาติ / มนุษย์ / อื่นๆ

“การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์”

“พอเพียง”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.๙

Need & Want

“...คนเราถ้าพอใจในความต้องการ ก็จะมีความ

โลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมี

ความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่า ทำอะไร

ต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง

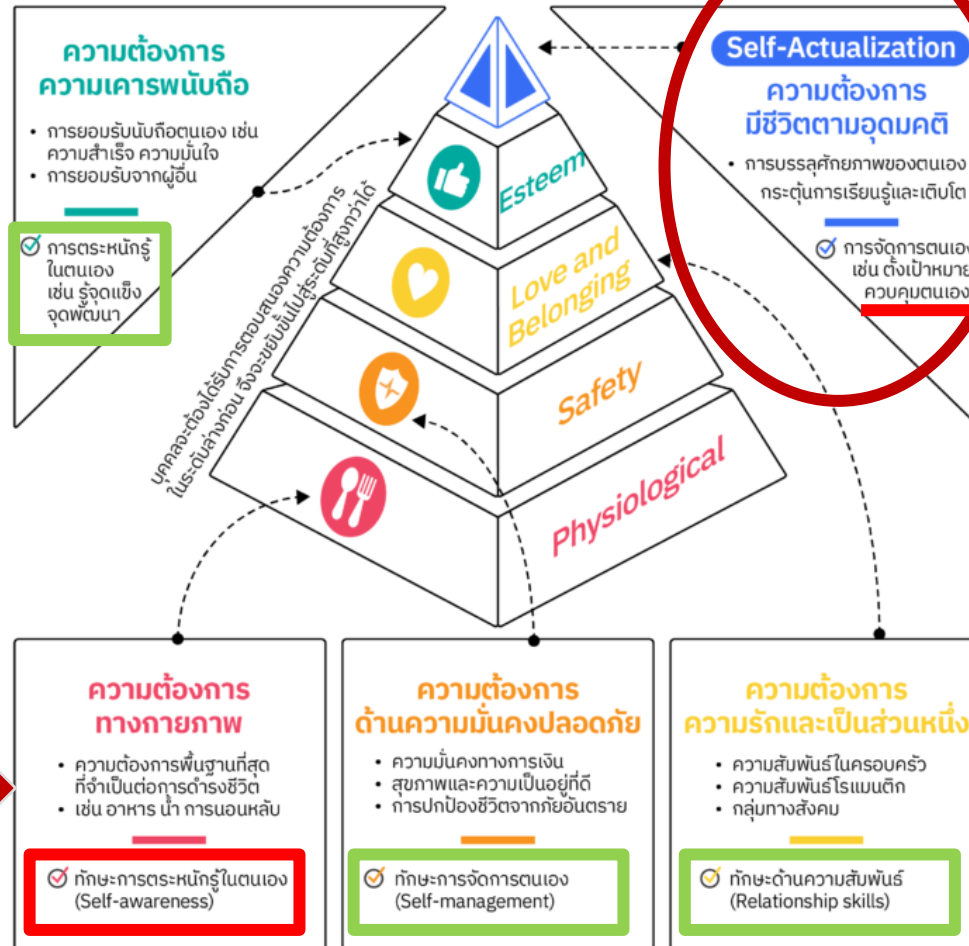
ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็จะอยู่เป็นสุข..”

จาก “เศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาชี้ถึงแนวทางดำรงชีวิต”, กปร. พ.ค.๒๕๕๓

เข้าใจความต้องการ และแรงจูงใจของคน

ผ่าน Maslow's Hierarchy และส่งเสริมด้วย SEL (Social and Emotional Learning)

สังคมมนุษย์

คุณธรรม
จริยธรรม

“พอเพียง”

พอเหมาะ พอควร

Do &
Don't

th.wikipedia.org/wiki/ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

<https://www.linkedin.com/in/victoria-repa-115a1987>

"ลด"
ความอยาก

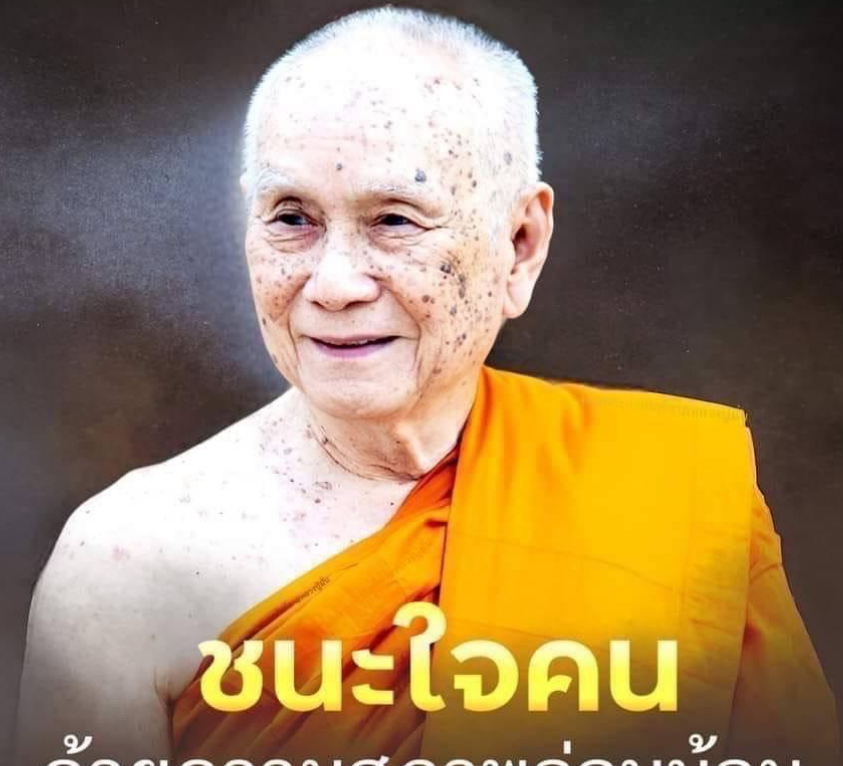
ให้เหลือ
น้อยที่สุด

แล้วปริมาณ
ของความสุข
มันจะเพิ่มมาก
ขึ้นมาเอง

กนฺตวีโรภิกขุ

สมเด็จพระพรหม
สาธุการูป

เฟจพระอรหันต์
สายหลวงปู่มน

ชนะใจคน

ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม
ชนะอุปสรรค ด้วยความเพียร

ชนะความดื้อรนแสวงหา
ด้วยความพอเพียง

สมเด็จพระสังฆราช เฟจพระอรหันต์สายหลวงปู่มน

ชนะใจตนเอง

“ความโลภ อยากมี อยากได้”

☯ ความมั่นคงในคุณธรรม

☯ การตัดสินใจเชิงจริยธรรม

เงินตราไม่ได้เปลี่ยน
แปลงคน
เพียงแต่มันกระชาก
หน้ากาก
ในคราบ“คนดี”ออกมา
เท่านั้น

เมื่อน้ากาก
หลุด ก็ให้เห็น
“หัวใจ”ที่เต็มไปด้วย
ด้วยความโลภ
ซ่อนอยู่ภายใน

“อย่าปล่อยใจตามความโลภ : เป็นคนที่ซื้อได้ด้วยเงิน”

Sufficiency Economy

สิ่งสำคัญที่ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น เกิดจากกิเลสทำให้อยาก
มือยากได้ไม่รู้จบ

to lead a modest life and
be satisfied with what they
have,
as a way to prevent
corruption,

“สุจริต”

surmising that

“the wealthier a person
becomes, the more
corrupted one becomes.”

“หยุดความโลภ”

The King gave an example of the high-
scale corruption emanating from this
concept, citing the greed of employees of
such companies as Enron and WorldCom
in the United States....”

“...ภายใน ๑๐ ปี
เมืองไทยน่าจะเจริญ
ข้อสำคัญคือ
ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จ
และไม่ทุจริตเสียเอง...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ
ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานของความ “พอเพียง”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พล.อ. อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ☯ ปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของคน
- ☯ สร้าง **ค่านิยม** การดำเนินชีวิตแบบสายกลาง คุณค่า
- ☯ ฝึกใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผล
- ☯ ใช้ข้อมูล/ความรู้วาง **แผนยุทธศาสตร์ชีวิต**
- ☯ มีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ☯ สร้างสังคมมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

แนวคิดเกี่ยวกับ “คนดี”

- เป็นพลเมืองดี (good citizen) ตามแผนการศึกษาชาติ : มีความรู้และตื่นตัวทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ **เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว** มีความภาคภูมิใจในความเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศ (ค่านิยม : พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู)
 - **คนดีมีคุณธรรมจะสามารถควบคุมจิตใจและควบคุมการกระทำของตนเอง** พึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ก้าวร้าว ประกอบสัมมาอาชีพเพื่อสร้างความเจริญให้กับตนเองและสังคม
- “ความพอเพียง”**
- **สัปปุริสธรรม ๗ "สัตบุรุษ"** : รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้บุคคล รู้ชุมชน
 - น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีดำรงชีวิต

“องค์กรคุณธรรม” สร้าง “คนดี”

เวทีสัมมนา"คุณธรรมความซื่อตรงของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมือง"

1. **คิดเชิงบวกและง่าย (Positive & Simple)** เพื่อเป็นการดึงพลังทางบวกของบุคคลออกมา และมุ่งการแก้ไขด้วยวิธีการที่ง่ายและสามารถกระทำได้ด้วยตนเองตามบทบาทและหน้าที่อย่างเหมาะสม
2. **มุ่งอนาคต (Going to the Future)** คือ มุ่งสร้างสังคมที่ดีมีคุณธรรมในอนาคต
3. **เริ่มต้นที่ตนเอง (My Contribution)** คือ เน้นการปฏิบัติที่ตนเองก่อนด้วยการสร้างจิตสำนึกและพัฒนาเป็นลักษณะนิสัยที่ดีของตนเอง

การจัดทำแผนพัฒนา
ความซื่อตรงแห่งชาติ

องค์กรต้นแบบซื่อตรงภาครัฐ

โครงการ “องค์กรความซื่อตรงต้นแบบภาครัฐ , ๒๕๕๓

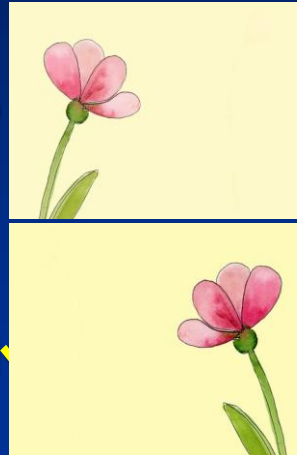
ประเมินจากภารกิจกรรมที่เห็นเป็นที่ประจักษ์ผ่านสื่อโทรทัศน์

① กรมคุมประพฤติ : “ความซื่อตรงเป็นวิตามิน”

② กรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ทอ. : “ปลดล็อก

③ กรมการเงินกลาโหม : “การดูแลคนในทุกมิติของชีวิต”

🌀 สำนักงานสรรพากร เขต ๑๐ : “พี่สอนน้อง” (๓๕๖๓)

ถอดบทเรียนสร้างองค์กรแห่งความเชื่อตรง การเปลี่ยน “Mindset”

พลาภาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- ① ผู้นำ : มีความมุ่งมั่นผูกพัน เป็นแบบอย่าง “สอนคนเป็น”
- ② ผู้นำระดับรอง : ขยายผลในองค์กร หากกลยุทธ์ปลุกฝังความดี
- ③ ผู้รับผิดชอบกิจกรรม : ใจรักการสร้างความดี ทุ่มเททำกิจกรรม
- ④ กระบวนการ : สร้างความเชื่อ ค่านิยมร่วม “ระเบิดจากข้างใน”
- ⑤ วรรคทองสอนใจ : สะท้อนภาพการสร้างความคิดขององค์กร
- ⑥ ความยั่งยืน : กิจกรรมการมีส่วนร่วม ความต่อเนื่อง ผู้นำสนับสนุน

สรุปแนวคิดในการสร้างสังคมธรรมาภิบาล

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- ① สร้างค่านิยม “Integrity” : ความซื่อตรง ให้เป็น “วัฒนธรรม”
ITA. : Integrity Culture
- ② ซื่อตรงต่อหน้าที่ : ซื่อสัตย์สุจริต วิริยะอุตสาหะ ทำงานให้สำเร็จ
- ③ ซื่อตรงต่อบุคคลทั่วไป : รักษาความมั่นคงปลอดภัย ทำตนให้น่าเชื่อถือ
- ④ กระบวนการกล่อมเกลாதาสังคม : ทุนสังคม ทุนวัฒนธรรม
- ⑤ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ : ผู้นำเป็นแบบอย่าง “กระจกกเงาที่ดี”

องค์กรคนดี 2565-2567

อนุกรรมการด้านคุณธรรม วุฒิสภา, 4 เม.ย.67

ผู้นำ : มีความมุ่งมั่นผูกพัน เป็นแบบอย่าง “สอนให้เป็นคนดี”

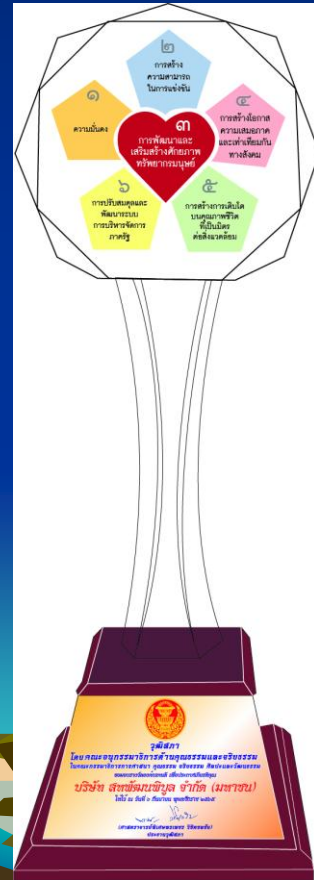
สืบค้นองค์กรที่มีการพัฒนาคนในองค์กรให้เป็น “คนดี”

อบรมการทำวีดีโอคลิปวิธีการสร้าง “คนดี”

หัวหน้าหน่วยงานเสนอสรุปวิธีการสร้าง “คนดี”

มอบโล่รางวัลต่อเนื่อง 3 ปี (65-66-67)

จัดทำหนังสือ “78 หนทางสู่องค์กรคนดี”

การสร้าง “องค์กรคุณธรรม”

กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม

แผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (แผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น)

- ☯ การบรรยาย/เชิญวิทยากรมาให้ความรู้
- ☯ ใช้หลักคำสอนของศาสนา (สร้างความเชื่อ)
- ☯ การออกแบบกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม : “ค่านิยมร่วม”
- ☯ ใช้สื่อสาธารณะเป็นคลิปสั้น (บทกลอน เพลง วรรณทอง)
- ☯ ให้อาจารย์ ยกย่องคนดี เพื่อเป็นแบบอย่าง
- ☯ พาไปศึกษาดูงานหน่วยงานหน่วยงานต้นแบบ

ปรัชญาทางสังคมของโสเครติส/Plato

“Do & Don’t”

☯ มนุษย์ทุกคนเป็น “คนดี”

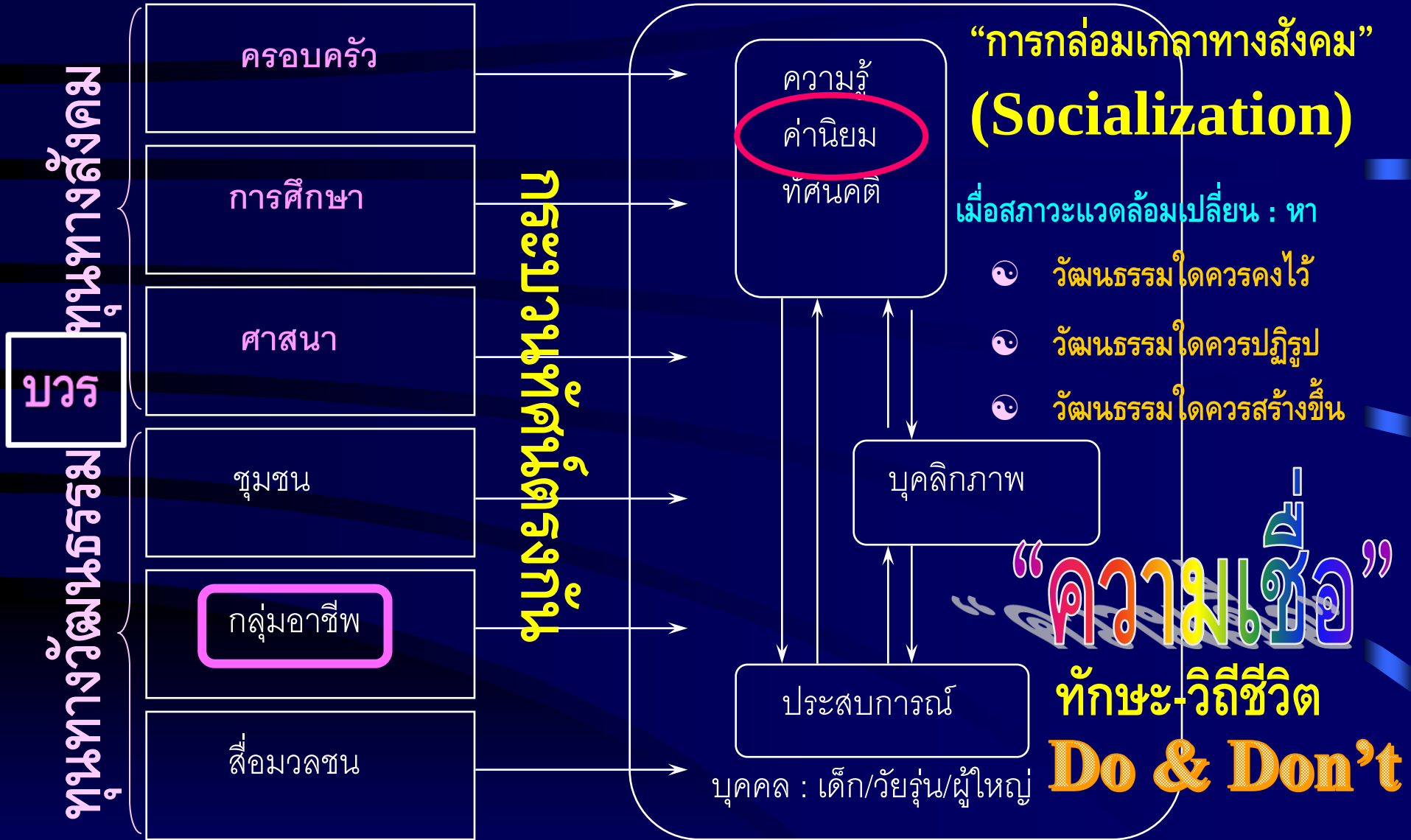
☯ การที่คนทำไม่ดี เพราะเขา “ไม่รู้”

☯ สังคมจะต้องสอนให้เขารู้ว่า

“สิ่งใดดี-ควรทำ สิ่งใดไม่ดี-ไม่ควรทำ”

สื่อกลาง (Agents)

ฉากรับรู้

กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของ Rush & Athoff

เบญจศีล • เบญจธรรม

Don't

เป็นธรรมคู่กัน **คนที่มีเบญจธรรมจึงจะเป็นผู้มีเบญจศีล** ซึ่งหากคนมีศีลและธรรมดังกล่าวแล้ว
จะเว้นจากการทำความชั่ว รู้จักควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความดี

Do

เบญจศีล หมายถึง ศีล 5 ข้อ

เป็นการรักษาเจตนาที่จะควบคุมกายและวาจา
ให้เป็นปกติ คือ **ไม่ทำบาป** โดยการละเว้น 5 ประการ

ปาณาติบาต

ละเว้นจากการฆ่าสัตว์
และการเบียดเบียนสัตว์

อทินนาทาน

ละเว้นจากการลักขโมย
ปล้นจี้ ฉกชิง รังราว

กาเมสุมิจจารา

ละเว้นจากการประพฤติด
ล่วงละเมิดลูกเมียผู้อื่น

มุสาวาก

ละเว้นจากการพูดปด พูดคำหยาบ
พูดเพ้อเจ้อ พูดส่อเสียด

สุราเมรัยะ

ละเว้นจากการเสพสุรา
เพราะเป็นสาเหตุให้ทำผิดศีล

เบญจธรรม เป็นหลักธรรมที่ควรปฏิบัติ
มี 5 ประการ

เมตตากรุณา

ไม่ฆ่าหรือเบียดเบียนสัตว์
รู้คุณค่าของทุกชีวิต

สัมมาอาชีพ

ประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้
รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอ

ความสำรวมอินทรีย์

ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย
และใจ ทำให้ ความใคร่ในกามคุณ

ความซื่อสัตย์

การพูดความจริง
เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาก

สติ

การพูดความจริง
เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาก

“มาตรฐานทางจริยธรรมของมนุษย์”

ค่านิยม : วัฒนธรรมองค์กร

<https://csc.kmitl.ac.th/cseweb-1/wp-content/uploads/2014/08/org-culture.pdf>

“ค่านิยม” หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล นิยม
ยึดถือเป็นแนวทางพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และเมื่อปฏิบัติ
ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเป็นวิถีชีวิตที่อาจสืบทอดต่อ ๆ กันไปเป็น
วัฒนธรรมได้

“วัฒนธรรมองค์กร” หมายถึง พฤติกรรมที่สร้างขึ้นจาก
คนในองค์กร โดยมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยึดถือ
ปฏิบัติกันมาจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในองค์กรนั้น ๆ

“วิถีชีวิตของคนในองค์กร”

“ปรัชญาวัฒนธรรม”

ค่านิยมคนไทย(แผนส่งเสริมฯ)

พอเพียง

วินัย

ความรับผิดชอบ

สุจริต

(ซื่อตรง)

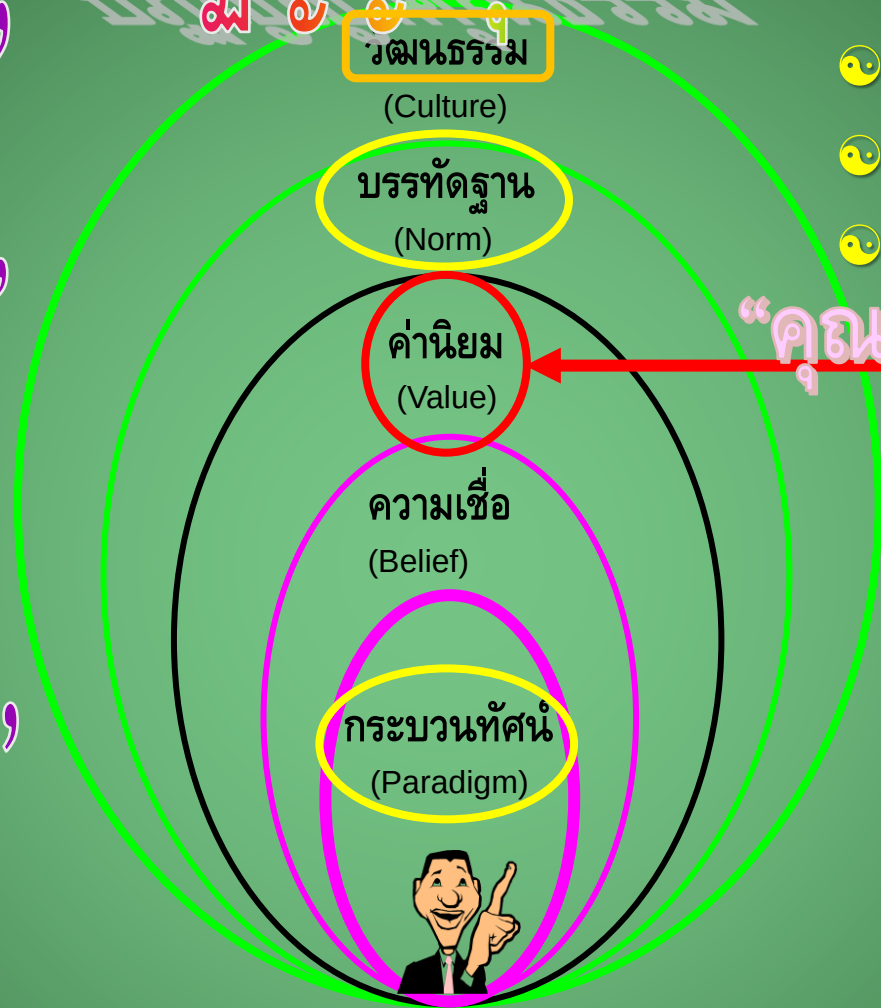
จิตอาสา

“จริยธรรม”

“พดดี ทำดี”

“คุณธรรม”

“คิดดี”

“คุณธรรมเป้าหมาย”

- สิ่งที่ยึดถือ ยึดมั่นอย่าง ยืนยงในการปฏิบัติที่ นำมาซึ่งพฤติกรรม
- เป็นความเชื่อ
- มีลักษณะเปรียบเทียบ
- บางตำราเรียก “คุณค่า”

Do &
Don't

รูป ความสัมพันธ์ระหว่าง “คน” กับ “สังคม”

กรอบความคิดขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ : พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

“คุณค่า” (Value)

John Gardner

“Fish”... จิระนันท์ พิตรปรีชา

“คุณค่า” ไม่ใช่สิ่งที่เราเดินไปเจอเข้าแบบเล่นเกมล่าสมบัติ

“คุณค่า” คือ สิ่งที่คุณสร้างขึ้นในชีวิตของคุณเอง คุณสร้างมันขึ้นมา
จากพื้นฐานที่มาของคุณ จากความรักรักดีและความผูกพันของคุณ จาก
ประสบการณ์ร่วมของมนุษยชาติที่ถ่ายทอดมาสู่คุณ จากสติปัญญา
ความสามารถ และความเข้าใจ จากสิ่งที่คุณเชื่อ จากผู้คนและวัตถุสิ่งของที่
คุณรัก จากบรรทัดฐานค่านิยมที่คุณพร้อมจะเสียสละ อะไรบางอย่างเพื่อ
ดำรงรักษามันไว้ **“ระเบิดจากข้างใน”**

องค์ประกอบเหล่านี้มีอยู่พร้อม แต่คุณเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่จะสามารถ
นำมาผสมผสานเป็นรูปรอยแบบแผนของสิ่งทีกลายเป็นชีวิตคุณ จงทำให้มัน
เป็นชีวิตที่มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าสำหรับตัวคุณเอง ถ้าคุณสามารถจุดพลิกผัน
ระหว่าง ความสำเร็จกับความล้มเหลวก็ไม่ใช่เรื่องหมิ่นเหม่อีกต่อไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ “Socialization”

Rush & Athoff

- ☯ ให้ความคิดที่ถูกต้อง “Do & Don’t”
 - ☯ สื่อกลางมีกระบวนการทัศน์เดียวกัน
 - ☯ สร้าง “ความเชื่อ” เพื่อนำไปปฏิบัติ
 - ☯ มีแบบอย่างและเป็นพลวัตร “ผู้นำ”
- “สิ่งใดดี-ควรทำ สิ่งใดไม่ดี-ไม่ควรทำ”

การสร้างองค์กรคุณธรรม

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- ☯ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ☯ “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ”
“คุณธรรมเป้าหมาย”
- ☯ หา “ความดี” ร่วมกันเพื่อให้เป็น “ค่านิยมร่วม”
- ☯ กำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกัน : Do & Don't
ปฏิบัติคุณธรรม
- ☯ ปฏิบัติต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรม : “วิถีชีวิต”

คุณธรรมเป้าหมาย

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ☯ ความดีที่สร้างความเชื่อถือ ศรัทธา
- ☯ มีผลต่อความไว้วางใจต่อคนและองค์กร
- ☯ ตอบสนองความคาดหวังของผู้รับบริการ
โดยไม่มีผลเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน
“ทุกคนในองค์กรต้องยึดมั่น ปฏิบัติ”

วัฒนธรรม

วิถีชีวิต

ขยายผล

กิจวัตร

ทำได้

คุณค่า

กิจกรรม

ได้ทำ

ค่านิยม

การทำกิจกรรมต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิต

องค์ความรู้ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ปฏิรูปองค์กรและยกระดับศักยภาพบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ มีธรรมาภิบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

คุณธรรมต้นแบบ

KM

ขั้นได้อันดับ ๑
เป็นแหล่งเรียนรู้
ถ่ายทอดขยายผล
สู่องค์กรอื่น

ขั้นได้อันดับ ๒
เพิ่มประเด็นคุณธรรมเป้าหมาย/
จัดกิจกรรม ๓ มิติ หลักธรรม
ทางศาสนา/หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง/วิถีวัฒนธรรม

ขั้นได้อันดับ ๓
มีผลสำเร็จการดำเนินกิจกรรมตามแผน
เพิ่มมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมคนในองค์กรในหน่วยงาน

ขั้นได้อันดับ ๔
มีการยกย่องเชิดชูบุคลากรที่ทำความดี
หรือหน่วยงานที่มีโครงการเด่นในหน่วยงาน

ขั้นได้อันดับ ๕
ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์/ทบทวน/ปรับปรุงแผน
ให้บรรลุคุณธรรมเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นได้อันดับ ๖
มีผลสำเร็จการดำเนินกิจกรรมตามแผน
อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นได้อันดับ ๗
จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย
ที่กำหนด/ดำเนินการตามแผน

ขั้นได้อันดับ ๘
กำหนดคุณธรรมเป้าหมาย
ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ
สอดคล้องหลัก “พอเพียง วินัย
สุจริต จิตอาสา”

ขั้นได้อันดับ ๙
ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน
ในการขับเคลื่อนเป็น
องค์กรคุณธรรม

เผยแพร่
Do &
Don't

ปฏิญญาคุณธรรม

ค่านิยมเป้าหมาย

เรื่อง การขับเคลื่อนสู่การเป็น
องค์กรคุณธรรมต้นแบบ
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“พอเพียง”

การส่งเสริมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน”

“ปัญหาที่อยากแก้”

“ค่านิยมเป้าหมาย”

“ความดีที่อยากทำ”

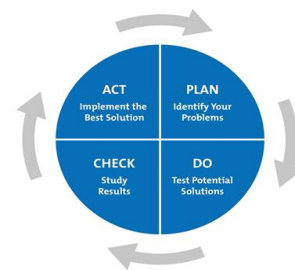
บ๊วเหื่อน้ำ

“ปณิธานคุณธรรม”

มีมารยาท : รู้ด้วยตนเอง

Do & Don't

Figure 1: The Plan-Do-Check-Act Cycle

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

บ๊วปรึมน้ำ

บ๊วไต้ น้ำ

มีจริยธรรม : แนะนำ
ตักเตือน

“อ่านอน สอนยาก”

“ระเบิดจากข้างใน”

ROE.

- คิดเชิงบวก
- คิดถึงอนาคต
- เริ่มต้นที่ตัวเอง

Figure 1: The Plan-Do-Check-Act Cycle

- ปัญหา(ทุกข์)
- เหตุของปัญหา(สมุทร)
- หนทางแก้ไข(นิโรธ)
- หลักปฏิบัติ(มรรค)

ข้อตกลงคุณธรรม
ปณิธานคุณธรรม

Do & Don't

กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน”

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- ☯ รวมกลุ่มคนที่มีปัญหาหรือแนวคิดที่ตรงกัน
 - ☯ ระดมสมอง : กระบวนการมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน
 - ① ความบกพร่อง : ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ
 - ② ความดีงาม : ความดีที่เคยมี การดำรงรักษาความดี
 - ☯ กำหนดมาตรการ : Plan Do Check Action (PDCA.)
- “ปฏินุญญาคุณธรรม : Do & Don't”

ผลของ “ระเบิดจากข้างใน”

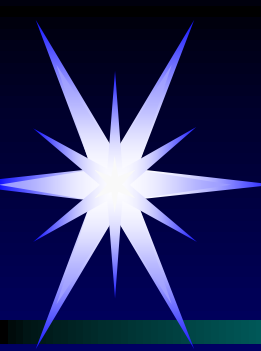
พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ❶ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อเท็จจริง
- ❷ การใช้เหตุผล : ความเป็นมนุษย์
- ❸ คิดได้ด้วยตัวเอง : ระเบิดจากข้างใน
- ❹ มีการทดสอบการปฏิบัติ : PDCA.
- ❺ “เชื่อ” ยอมรับข้อยุติและนำไปปฏิบัติ

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๕

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรม พ.ศ.๒๕๕๐

- ☯ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
 - ☯ นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนเป็นประธาน
 - ☯ จัดทำ/ขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฯ
 - ☯ กำกับแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน องค์กร ชุมชน
- แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑
(พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๕)

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๙-๒๕๖๔)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- สมองยุทธศาสตร์ชาติ : “คุณธรรมนำการพัฒนา”
- สมองนโยบายรัฐบาล : พัฒนาทั้งทางวัตถุ/จิตใจ
- สร้างประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”
- แก้ปัญหาสังคมที่เป็น “วิกฤติคุณธรรม”

“คนไทยเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม”

อนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๙

“มีจิตใจของความเป็นมนุษย์”

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

คนไทยในอนาคต เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์”

เป็นพลเมืองที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ “มีจิตสำนึกและทำ

ประโยชน์ต่อส่วนรวม” เป็นพลเมืองไทย

พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก

วิสัยทัศน์

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

“สังคมไทยมีคุณธรรมภายใต้หลักธรรมทาง

ศาสนา **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** มีวิถี

วัฒนธรรมอันดีงาม และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุข ใน

ประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

อย่างยั่งยืน”

“เห็นประโยชน์ส่วนรวม - ไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม ปฏิบัติตนตาม
หลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ การรักษา
วิถีวัฒนธรรมไทย และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขใน
ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ด้านการพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพของคน

กรอบแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

- ① พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- ② การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง
“พอเพียง”
- ③ ปลุกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์
- ④ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี
- ⑤ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

นโยบายนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

เป้าหมาย

พัฒนาประเทศไปสู่ ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติ
๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๒

นโยบาย
ประเทศไทย ๔.๐

Model
ในการพัฒนา

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
ด้วยปัญญา

สร้างคนไทยให้เป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์

สร้างสังคมไทยเป็น "สังคมที่เกื้อกูล
และแบ่งปัน"

สร้างความเข้มแข็งจาก
ภายใน เชื่อมเศรษฐกิจ
ไทยสู่โลกด้วยความ
สมดุล

พุทธศึกษา ศิลปศึกษา
พลศึกษา และวิทยาศาสตร์

๑. น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้ในการดำเนินชีวิต
๒. ผนึกกำลังสานพลังประชารัฐ
เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพาตนเองและ
รวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง

การเชื่อมโยงความเป็นหนึ่งเดียว
ของคนในชาติ
ด้วยสถาบันหลักทางสังคม

นำศาสตร์พระราชาเป็นกลไก
สำคัญขับเคลื่อนแผนแม่บท

ประเทศไทย

"สถาบันชาติ สถาบันศาสนา
สถาบันพระมหากษัตริย์"

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พออยู่/สุขสบาย/พอมี/พอใช้

พอมี/พอใช้/พออยู่/พอมี

พออยู่/สุขสบาย/พอมี/พอใช้

พอมี/พอใช้/พออยู่/พอมี

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

กรมการศาสนา : การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑
ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายประเทศไทย ๔.๐

หลักการ
ขับเคลื่อน

๑. ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม
ในทุกระดับ
๒. ขยายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่
๓. นำองค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่าย
เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน
การดำเนินงานทุกระดับ

๔. ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมคุณธรรม
ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต
ร่วมสืบสาน ประเพณี วิถีวัฒนธรรมที่ฝังาน
ส่งเสริมให้คนไทยมีศรัทธา มีวินัย สุจริต
จิตอาสา

แนวทาง
การขับเคลื่อน

๑. การสร้างความเข้าใจ
แผนแม่บทส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติแก่ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง ภาคี
เครือข่าย และภาคส่วน
ต่าง ๆ

๒. การเชื่อมโยงแผนแม่บทส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติกับแผนระดับต่าง ๆ
เน้นการมีส่วนร่วมและการบูรณาการ
แผนสู่การปฏิบัติ
๓. การสร้างภาพแนวตั้งขึ้นสู่สื่อ
ขับเคลื่อนแผนของภาคีเครือข่าย

๔. การเพิ่มความรับผิดชอบและ
การยอมรับบรรจเป็นงานสำคัญ
๕. การจัดทำแผนงาน โครงการ
กิจกรรม รองรับแผนแม่บท
ส่งเสริมคุณธรรมภายใต้ภารกิจ
และงบประมาณของหน่วยงาน

ภาคีเครือข่าย ภาคส่วนต่าง ๆ ที่ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บท
: หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม

กระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

๑. คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริม
คุณธรรมในสังคมไทย คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
คณะอนุกรรมการด้านวิชาการการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย และ คณะอนุกรรมการด้าน
การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
๒. ให้มีคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวงและจังหวัด
๓. ให้หน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายต่าง ๆ วิเคราะห์ บูรณาการ ปรับแผนงาน โครงการประจำปี
งบประมาณ ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม
แห่งชาติ
๔. ให้สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน
งบประมาณ บุคลากร การทบทวนโครงสร้างของส่วนราชการ การปรับปรุงกฎระเบียบ และ
การกำหนดตัวชี้วัด รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ
เกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระยะสั้น : ๑) องค์กร หน่วยงาน ภาคีเครือข่ายเข้าใจแผนแม่บท
ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ
ที่สอดคล้องกับแผนแม่บท ๒) บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ได้รับรู้คุณธรรมจริยธรรม
๓) หน่วยงาน องค์กร จัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ๔) ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบัน
ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๕) เกิดชุมชน องค์กรคุณธรรม
๗๐๐๐ แห่ง

ระยะปานกลาง : ๑) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สนับสนุนการ
ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ๒) มีการพัฒนาระบบการ
บริหารจัดการด้านงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ๓) ภาคีเครือข่าย
ร่วมมือส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น ๔) ประชาชนไทยมี
แนวปฏิบัติคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

คนคนธรรม ชุมชนคนธรรม สังคมคนธรรม : นำพาประเทศไทยสู่สังคม ๕.๐

กรมการศาสนา : การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑
ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายประเทศไทย ๔.๐

หลักการ
ขับเคลื่อน

๑. ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม
ในทุกระดับ

๒. ขยายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่

๓. นำองค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่าย
เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน
การดำเนินงานทุกระดับ

๔. ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมคุณธรรม
ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา

น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต

ร่วมสืบสาน ประเพณี วิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม
ส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมหลัก ๓ วิถี คือ
จิตอาสา

KM

แนวทาง
การขับเคลื่อน

๑. การสร้างความเข้าใจ
แผนแม่บทส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติแก่ผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้อง ภาคี
เครือข่าย และภาคส่วน
ต่าง ๆ

๒. การเชื่อมโยงแผนแม่บทส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติกับแผนระดับต่าง ๆ
เน้นการมีส่วนร่วมและการบูรณาการ
แผนสู่การปฏิบัติ
๓. การสร้างขบวนการผลักดันให้สื่อองค์กร
ขับเคลื่อนแผนรณรงค์เครือข่าย

๔. การเพิ่มความรับผิดชอบและ
การยอมรับบรรจุมุ่งเป็นงานสำคัญ
๕. การจัดทำแผนงาน โครงการ
กิจกรรม ร่องรับแผนแม่บท
ส่งเสริมคุณธรรมภายใต้ภารกิจ
และงบประมาณของหน่วยงาน

ภาคีเครือข่าย ภาคส่วนต่าง ๆ ที่ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ
: หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม

ระยะสั้น : ๑) องค์การ หน่วยงาน ภาคีเครือข่ายระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ส่งเสริมคุณธรรมและ จริตดี จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ๒) บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ได้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ๓) หน่วยงาน องค์การ จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๔) ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อคุณธรรมสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๕) มีสัญญาณ องค์การคุณธรรม ระดับ ๑๐๐ ๘๕%

ระยะปานกลาง : ๑) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สนับสนุนการ ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย ๒) มีการพัฒนาระบบการ บริหารจัดการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ๓) ภาคีเครือข่าย ร่วมมือส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น ๔) ประชาชนยังเป็น แสวงหาทั้งคุณธรรมมีประชาชนภาคีในแนวประชาคมโลก

ระยะปานกลาง

- 1) หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
- 2) มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการดำเนินงานด้านคุณธรรม
- 3) ภาคีเครือข่ายร่วมมือส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น
- 4) ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ระยะที่ ๒

คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น

ด้วยดัชนีคุณธรรม 5 ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู”

มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม
และประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒

(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ระเบียบวาระที่ 4.2

สรุปสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)

เป้าหมาย

คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” บ่งชี้สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ”

ตัวชี้วัด

1. ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2565

อายุ ๑๓ ปี ขึ้นไป

2. หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน มีค่า ITA เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2565

แนวทางการพัฒนา 3 แผนย่อย

แผนย่อยที่ 1 การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

- 1) จำนวนประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน 2565
- 2) จำนวนเครือข่ายทางสังคมที่มีจิตความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2565

แผนย่อยที่ 2 การพัฒนาระบบและการเสริมสร้างจิตความสามารถของกลไก เพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

- 1) จำนวนองค์กรที่ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน 2565
- 2) จำนวนองค์กรเครือข่ายทางสังคมที่มีการพัฒนาระบบเครดิตทางสังคม (Social Credit) เพื่อรองรับการส่งเสริมคุณธรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2566
- 3) หน่วยงานภาครัฐมีค่า ITA ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2565

แผนย่อยที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคน และองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

- 1) คุณชีวิตเด็กและเยาวชนไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ภายในปี 2570 จากข้อมูลปีฐาน 2565
- 2) คนไทยได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตจากการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี จากข้อมูลปีฐาน 2566

ปราบทุจริตด้วยจิตพอเพียง

ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน
ของศาสนาที่ตนนับถือ

น้อมนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปปฏิบัติในชีวิต

ดำเนินชีวิตบนหลัก
วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

คุณธรรมที่พึงประสงค์ & ประการ

พอเพียง

- ดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ
- ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม
- มีเหตุผล ใช้ความรู้ อย่างรอบคอบและรอบด้าน
- สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้สามารถรอดพ้นจากวิกฤตภัยต่าง ๆ

วินัย

- ปฏิบัติตามกติกา จรรยาบรรณวิชาชีพ ขององค์กรและสังคม ตามหน้าที่พลเมืองดี
- เคารพกฎหมาย
- ป้องกันและรับผิดชอบ ผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

สุจริต

- มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง
- ยึดมั่น ยืนหยัด ในการรักษาความจริง ความถูกต้องและเป็นธรรม
- ไม่สับสนุน ไม่ร่วมมือ ไม่ยินยอม พร้อมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

จิตอาสา

- ให้และเสียสละ ประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนรวม
- ช่วยเหลือเกื้อกูล ต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย เพื่อประโยชน์สุขแก่พวกเขาเหล่านั้น และของสังคม

กตัญญู

- สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สถาบันองค์กร และผู้มีพระคุณ นับตั้งแต่ บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์
- ไม่จำเป็นต้องเป็น สิ่งของ แต่เป็นการกระทำหรือความจริงใจ บนหลักพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม

มนุษย์ที่สมบูรณ์

คนดี

คนเก่ง

คนมีคุณภาพ

๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดหลักของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีเป้าหมายหลัก คือ “คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และประเทศไทยปลอดทุจริตและประพฤติมิชอบ”

โดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้นด้วยดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู”	ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพิ่มขึ้น อายุ ๑๓ ปี ขึ้นไป	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕
๒. ประเทศไทยปลอดทุจริตและประพฤติมิชอบ	หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานมีค่า ITA เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จากข้อมูลปีฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เปิดคลิปรายการ “กล้าทำดี” 10 นาที

แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ปี 2569

ผลการประเมินคุณธรรม ปี ๒๕๖๗

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- ❶ ดัชนีคุณธรรมพอเพียงและสุจริตต่ำกว่าเป้าหมาย
- ❷ มีกิจกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมน้อย
- ❸ ทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนต่ำ
- ❹ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารไม่ชัดเจน
- ❺ ยังไม่มีการนำ Best Practices ไปทำ KM
- ❻ ไม่มีการส่งเสริมคุณธรรมในเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี

การขับเคลื่อนคุณธรรมชุมชน ปี ๖๘

อนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ

- ① ถอดบทเรียนองค์กรคุณธรรม/ชุมชนโดดเด่น(KM)
- ② ขยายผลการทำกิจกรรมตาม “ต้นแบบโดดเด่น”
“ระเบิดจากข้างใน”
- ③ รณรงค์สร้างคุณธรรมเป้าหมาย/ปณิธานคุณธรรม
- ④ รณรงค์ให้ ผู้นำองค์กร น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการบริหารองค์กร
- ⑤ การประเมินผลเชิงประจักษ์ผ่านสื่อสาธารณะ

องค์ความรู้ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ปฏิรูปองค์กรและยกระดับศักยภาพบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ มีธรรมาภิบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

KM

บันไดขั้นที่ ๙
เป็นแหล่งเรียนรู้
ถ่ายทอดขยายผล
สู่องค์กรอื่น

บันไดขั้นที่ ๘
เพิ่มประเด็นคุณธรรมเป้าหมาย/
จัดกิจกรรม ๓ มิติ หลักธรรม
ทางศาสนา/หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง/วิถีวัฒนธรรม

บันไดขั้นที่ ๗
มีผลสำเร็จการดำเนินกิจกรรมตามแผน
เพิ่มมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมคนในองค์กรในหน่วยงาน

บันไดขั้นที่ ๖
มีการยกย่องเชิดชูบุคลากรที่ทำความดี
หรือหน่วยงานที่มีโครงการเด่นในหน่วยงาน

บันไดขั้นที่ ๕
ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์/ทบทวน/ปรับปรุงแผน
ให้บรรลุคุณธรรมเป้าหมายที่กำหนด

บันไดขั้นที่ ๔
มีผลสำเร็จการดำเนินกิจกรรมตามแผน
อย่างเป็นรูปธรรม

บันไดขั้นที่ ๓
จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย
ที่กำหนด/ดำเนินการตามแผน

บันไดขั้นที่ ๒
กำหนดคุณธรรมเป้าหมาย
ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ
สอดคล้องหลัก “พอเพียง วินัย
สุจริต จิตอาสา”

บันไดขั้นที่ ๑
ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน
ในการขับเคลื่อนเป็น
องค์กรคุณธรรม

Do &
Don't

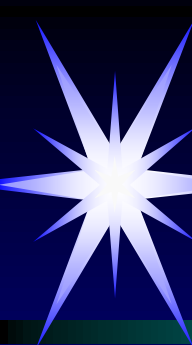
ปฏิญญาคุณธรรม

ค่านิยมเป้าหมาย

เรื่อง การขับเคลื่อนสู่การเป็น
องค์กรคุณธรรมต้นแบบ
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ปฏิรูปองค์กรและยกระดับศักยภาพบุคลากร
ให้มีความเชี่ยวชาญ มีธรรมาภิบาล และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การขับเคลื่อนคุณธรรมบุคคล ปี ๖๘

อนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ

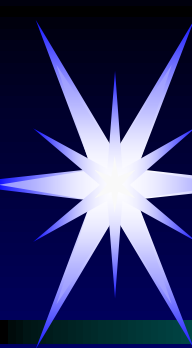
- ① ยกย่องประวัติและผลงานของ “คนดีศรี...”
- ② เสริมสร้างระบบนิเวศเด็กด้วยครอบครัวเข้มแข็ง
ผ่านกิจกรรม Family comes first/Family's day
- ③ ส่งเสริมคุณธรรมเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปีด้วย “บวร”
- ④ เสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริม “พอเพียง” “สุจริต”
ผ่านผู้นำศาสนา

แนวทางการบริหารสู่เป้าหมาย

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

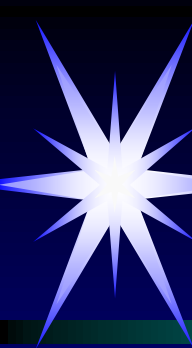
- ① องค์การคุณธรรมควรเผยแพร่ Best Practices
- ② ผู้นำองค์กรคุณธรรมควรเป็นวิทยากรคุณธรรม
- ③ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิต
- ④ บูรณาการงานส่งเสริม คณธ.กับ ป.ป.ช.ในภูมิภาค
- ⑤ เน้นการส่งเสริมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน”
- ⑥ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ใช้เวลา “กล่อมเกลาเด็ก”

โครงการครอบครัวส่งเสริมคุณธรรม

สภาสังคมสงเคราะห์ฯ + กลุ่มสังคม คลังสมอง วปอ.เพื่อสังคม

- ☯ จากโครงการ “เด็กดีเด่น” สภาสังคมสงเคราะห์ฯ
- ☯ เชิญชวน กทม.และต่างจังหวัดเข้าร่วมโครงการ
- ☯ เสนอแผนส่งเสริมคุณธรรมบุตร (5 คุณธรรม)
- ☯ ทดลองขับเคลื่อนแผนส่งเสริมฯ 3 เดือน
- ☯ มีผู้เสนอ 196 คน (กตัญญู 37, จิตอาสา 62, วินัย 61, สุจริต 8 และพอเพียง 28)

โครงการครอบครัวส่งเสริมคุณธรรม

สภาสังคมสงเคราะห์ฯ + กลุ่มสังคม คลังสมอง วปอ.เพื่อสังคม

- ☯ ประเมินผลจากผลการปฏิบัติตามแผนส่งเสริมฯ
- ☯ มอบรางวัลในวันเด็กแห่งชาติ ปี 69
- ☯ รางวัล : โล่เชิดชูเกียรติ/ทุนการศึกษา 5,000 บาท
- ☯ เผยแพร่วิธีการส่งเสริมคุณธรรมในเด็ก(< 13 ปี)
- ☯ เสนอเป็นโครงการในแผนขับเคลื่อนฯ ปี 69
- ☯ ขยายเวลาทดลองขับเคลื่อนแผนฯ เป็น 6 เดือน

Family comes first

ครอบครัว
ต้องมาก่อน

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2669
www.owf.go.th

1 การใช้ชีวิตคู่

17 การเตรียม
ความพร้อม
สำหรับพ่อแม่ยุคใหม่

29 การเลี้ยง
ดูเด็ก

83 ครอบครัว
กับสังคม

65 ทักษะชีวิต
ครอบครัว

วันที่ 14 เมษายน วันครอบครัว

ครอบครัวอบอุ่น
คือ กำลังใจที่ดีในการดำเนินชีวิต

ครอบครัว...ต้องมาก่อน

กรณีศึกษาการสืบทอดและสถาปนาครอบครัว กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จัดทำหนังสือ เรื่อง "ครอบครัว...ต้องมาก่อน" ขึ้น

มีทั้งปรับปรุงจากบทความเดิม และเรียบเรียงขึ้นใหม่

โดยนำเสนอมูลเป็นสื่อ ๆ ในรูปแบบของบทความ

ที่มีเนื้อหาสั้นกระชับ อ่านเข้าใจได้ง่าย เหมาะสำหรับผู้ไม่ถนัดเวลา

หรือ ไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือยาว ๆ หรือจับใจความยาก

เพื่อให้...

คู่สามีภรรยา...ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่

พ่อแม่และผู้ปกครอง...ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก

สมาชิกทุกคนในครอบครัว...ได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตครอบครัวที่จำเป็น

และเป็นการเสนอแนะแนวทางที่ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ทั้งนี้ คาดหวังว่า...

หนังสือจะเป็นประโยชน์สำหรับคู่สามีภรรยา พ่อแม่ผู้ปกครอง และสมาชิกทุกคนในครอบครัว

ที่จะช่วยให้สามารถใช้ชีวิตคู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นและมีความสุข

ที่สำคัญ...จะเป็นความรู้เบื้องต้นแก่เป้าหมาย

ต่อการทำงานของภาคีเครือข่ายการทำงานในชุมชนที่เห็นได้เป็นอย่างดี

แนวคิดในการสร้างคุณธรรม เด็ก ๐-๑๒ ปี

คลังสมอง วปอ.เพื่อสังคม

① สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี : ครอบครัวเข้มแข็ง(พม.)

Family comes first & Family's Day

② ธารงศ์สร้างวิถีชีวิต “พอเพียง” ให้กับครอบครัว/สังคม

③ หลักสูตร : จิตสำนึกสาธารณะ - อนุบาล (บวร.)

④ โครงการคุณธรรม (สพฐ.) : ประถมศึกษา (บวร.)

⑤ สร้างจิตสำนึกสาธารณะผ่าน “สื่อสาธารณะ”

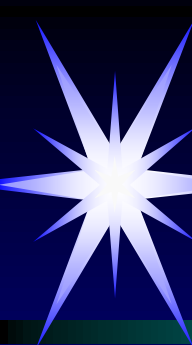
พุทธศาสนิกชน : เบญจศีล/เบญจธรรม

ผลการประเมินคุณธรรม ปี ๒๕๖๘

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- ❶ ดัชนีคุณธรรมพอเพียงและสุจริตต่ำกว่าเป้าหมาย
- ❷ ทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนต่ำ
- ❸ ผลการประเมิน “ปริมาณมากกว่าคุณภาพ”
- ❹ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารไม่ชัดเจน
- ❺ ยังไม่มีการนำ Best Practices ไปทำ KM
- ❻ ไม่มีการส่งเสริมคุณธรรมในเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี

แนวทางการบริหารสู่เป้าหมาย ปี 69

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ① เน้นการสร้างค่านิยม “พอเพียง”
- ② ยึดการสร้างองค์กรคุณธรรมตามบันได 9 ขั้น
- ③ ค้นหา “ปณิธานคุณธรรม” เพื่อยึดถือปฏิบัติ
- ④ เผยแพร่ประวัติและผลงาน “คนดี” เป็นแบบอย่าง
- ⑤ เผยแพร่ Best Practices การส่งเสริมคุณธรรม
- ⑥ สร้างกิจกรรม “ครอบครัวส่งเสริมคุณธรรม”

การขับเคลื่อนคุณธรรมบุคคล ปี 69

อนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ

- ① เผยแพร่ประวัติและผลงานของ “คนดีศรี...”
- ② เสริมสร้างระบบนิเวศเด็กด้วยครอบครัวเข้มแข็ง
ผ่านกิจกรรม Family comes first/Family's day
- ③ โครงการ “ครอบครัวส่งเสริมคุณธรรม”
- ④ เสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม “พอเพียง”
ระดับองค์กรและระดับบุคคลในหน่วยงานของรัฐ

กิจกรรมเสริมสร้างความพอเพียง

กระทรวงสาธารณสุข

ระดับองค์กร

- ① การเงิน/ทรัพย์สิน : แก้ปัญหาหนี้สินข้าราชการ
- ② การบริโภคทรัพยากร : ประหยัดพลังงาน
- ③ เกียรติยศชื่อเสียง : บริหารงานบุคคลระบบคุณธรรม
- ④ สิ่งแวดล้อม : กิจกรรม 5 ส.(เน้น สร้างลักษณะนิสัย)

“ปฎิญญาคุณธรรม : Do & Don't”

กิจกรรมเสริมสร้างความพอเพียง

กระทรวงสาธารณสุข

ระดับบุคคล - ลดความต้องการ

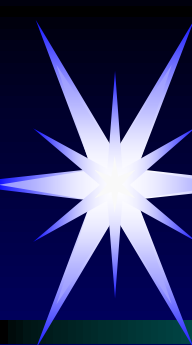
- ① ความรัก : สร้างความรักและแบ่งปัน (Care&Share)
- ② ความโลภ : บริหารตน “พอเหมาะ พอควร” (มีออม)
- ③ ความโกรธ : สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ (E.Q.)
- ④ ความหลง : เลิกสนิยมสูง (รายได้ต่ำ)
- ⑤ ความกลัว : กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม

การดำเนินกิจกรรม

กระทรวงสาธารณสุข

- ☯ ดำเนินการระดับกรม : กลุ่มงานส่งเสริมจริยธรรม
 - ① Work-shop สร้างความตระหนักให้กับผู้บริหาร
 - ② จัดกิจกรรมกำหนด Do & Don't เสริมสร้างพอเพียง
 - ③ กิจกรรมเสริมสร้างตามสมัครใจผ่านกลุ่มจริยธรรม
 - ④ กระตุ้นด้วย “3 นาที่จริยธรรม” ในการประชุมทุกครั้ง
 - ⑤ การรายงานผลการปฏิบัติประจำเดือน

การดำเนินกิจกรรมในหน่วยรอง

กระทรวงสาธารณสุข

☯ ดำเนินการระดับกรมหน่วยรอง : คณะทำงาน

- ① จัดกิจกรรมระดมความคิดเลือกกิจกรรมเสริมสร้าง
- ② ดำเนินการกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมพอเพียง
- ③ จัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าใจพอเพียง” (Do & Don't)
- ④ รวบรวม/เผยแพร่ปฏิญญาคุณธรรมพอเพียง
- ⑤ การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน

แนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

Website : มูลนิธิชัยพัฒนา

- ❶ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือย ในการใช้ชีวิต
- ❷ ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต
- ❸ ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าแบบต่อสู้กัน อย่างรุนแรง
- ❹ ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการ ขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็น เป้าหมายสำคัญ
- ❺ ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตนตามหลักศาสนา

- 1 จัดทำบัญชีครัวเรือน/ค่าใช้จ่าย
- 2 ประเมินความจำเป็นของค่าใช้จ่าย
- 3 เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย
- 4 ปรับพฤติกรรมจนเป็นลักษณะนิสัย

ถอดบทเรียนปฏิรูปครอบครัวสู่ความ “พอเพียง”

นายเลี่ยม บุตรจันทา, ปราชญ์ชาวบ้าน อ.สนามชัยเขต

- ☯ เกษตรกรพืชเชิงเดี่ยว หั่นสินล้นพ้นตัว ๒ ครั้ง
- ☯ ศึกษาและทดลองจัดทำบัญชีครัวเรือนภายในครอบครัว
- ☯ ไม่มีการควบคุมค่าใช้จ่าย ก่อหนี้สินเกินตัว อบายมุข
- ☯ ปลุกทุกอย่างที่ซื้อ ควบคุมค่าใช้จ่าย เลิกอบายมุข
- ☯ ปัจจุบัน : ไม่มีหนี้สิน ครอบครัวเข้มแข็ง ปราชญ์ชาวบ้าน

การบริหารรายได้ของครอบครัวแบบ “พอเพียง”

นายเลียม บุตรจันทา, ปราชญ์ชาวบ้าน อ.สนามชัยเขต

① การใช้หนี้

② การศึกษาของบุตร

“วินัยการเงิน”

③ ค่าใช้จ่ายในครอบครัว

④ การลงทุนเพื่อประกอบอาชีพการเกษตร

⑤ ค่าใช้จ่าย ~~ผ่าน~~ สุขภาพ

เงินออม ใช้หนี้

แนวคิดการบริหารรายได้แบบ “พอเพียง”

รายได้ 20,000 บาท

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น <70%

- บัณฑิต ๔ + โทรศัพท์ <14,000 บาท
- ค่าเดินทาง
- ภาษีสังคม
- ใช้หนี้สิน

พัฒนาตนเอง >15%

- Internet (Cel+Wifi) >3,000
- การศึกษาเพิ่มเติม
- การกู้เพื่อเกิดประโยชน์

ออมเพื่ออนาคต >10%

- การเก็บออม >2,000 บาท
- การรักษาพยาบาล
- แก้ปัญหาในอนาคต

ให้รางวัลตนเอง <5%

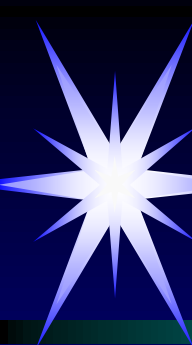
- ซื้อของที่อยากได้ <1,000
- ทานอาหาร + ท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาตนเองสู่วิถี “พอเพียง”

กลุ่มสังคมจิตวิทยา คลังสมอง วปอ.เพื่อสังคม

- ☯ รู้สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง
- ☯ พึ่งตนเอง ลดการเบียดเบียนผู้อื่น สังคม สิ่งแวดล้อม
- ☯ เรียนรู้การใช้จ่ายของตนเอง เช่น ทำ “บัญชีครัวเรือน”
- ☯ ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หารายได้เพิ่มด้วยสัมมาอาชีพะ
- ☯ เป้าหมาย : ไม่มีหนี้สินเกินตัว ครอบครัวยั่งยืน มีความสุข

การดำรงไว้ซึ่งความ “พอเพียง”

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์, กฎหมายตรา 3 ดวง

- ๑ พึงทำจิตใจให้ไม่มีความโลภ อยากมี อยากได้
- ๑ ไม่แสดงความชอบหรือความต้องการสิ่งใด
- ๑ ไม่รับของขวัญ/ของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่
- ๑ ไม่รับหรือเรียกรับ “สินบน” และ “สินน้ำใจ”
- ๑ พึงระมัดระวังการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (COI)
- ๑ พึงแยกความสัมพันธ์จากการใช้อำนาจหน้าที่

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมข้าราชการ พศ.

เป้าหมาย : **ปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม** พ.ศ. ๒๕๖๑, 2561

- ☯ จัดทำประมวลจริยธรรม (Code of Conducts)
- ☯ อาญา/ละเมิด วินัย จริยธรรมสากล จริยธรรม สผ.
- ☯ ตัดประกาศ “คุณธรรมเป้าหมาย” และปฏิญญา
- ☯ กิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมประจำเดือน

“Know Your Men and Women”

คิด ล้ำกิด ทำดี ประเทศไทยจะมีแต่พัฒนา

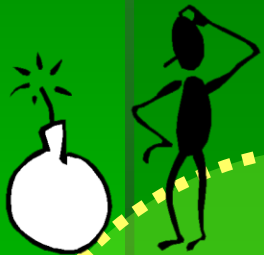
“ทำดี ไม่ต้องเดี๋ยว”

เมล็ดพันธุ์แห่งความดี
มนุษย์บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่ง
ความดีด้วยการเรียนรู้ ที่มีสติ
รู้จักยับยั้งชั่งใจ และความคุม
วิธีประพฤติไม่ให้ไปทำความ
เดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น

เมล็ดพันธุ์แห่งความรัก

ธรรมชาติสร้างมนุษย์ให้มีความรัก
ให้แก่ลูก แก่ครอบครัว มนุษย์ก็
สามารถเรียนรู้ที่จะแบ่งปันความรัก
ให้แก่คนอื่นๆ ด้วยความเห็นใจเมตตา
เอื้ออาทรได้เช่นกัน

เมล็ดพันธุ์แห่งการเรียนรู้
ทุกคนทุกครอบครัวมีประสบการณ์
ในตัวเอง หากมีเงื่อนไขให้เขา
เรียนรู้ ได้เห็นปัญหา ได้เข้าใจ
สาเหตุของปัญหา ย่อมมีศักยภาพ
ลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหของตนได้

